

Samarbete för bättre vård

För fem år sedan inleddes en dialog och ett samarbete på central nivå mellan Vårdförbundet och Läkarförbundet. Kontakterna gällde i första hand principerna för lönebildning, i och med att Vårdförbundet då hade anslutit sig till principerna om ett individuellt, differentierat och decentraliserat lönesystem – något som varit Läkarförbundets linje sedan 1980-talet.

Dialog och informationsutbyte har därefter förekommit regelbundet mellan förbundens ordförande, presidier, centralstyrelser och tjänstemän. Dessa samtal har successivt lett till en övergripande samsyn i ytterligare ett antal frågor.

Främst handlar det om att båda förbunden står bakom kraven på en professionalisering av vårdens drift, mångfald när det gäller driftsansvar och organisationsform, samt patientfokusering, kompetens och kvalitet i vården. Samsynen kring lönepolitiken har bestått.

Det är en intressant och positiv utveckling mot den historiska bakgrunden att läkar- och sjuksköterskegrupperna tidigare ofta hamnade i motsatsställning när det gällde löne- och organisationsfrågor. Detta kunde arbetsgivare och politiker utnyttja för att försvaga båda gruppernas ställning.

Det är därför en styrka att hälso- och sjukvårdens två viktigaste yrkesgrupper, läkarna och sjuksköterskorna, nu kunnat enas om väsentliga principer för vårdens framtida utveckling, med målet att ge patienterna bästa tänkbara vårdkvalitet och säkerhet. Det som då krävs är just en ytterligare professionalisering av vårdens ledning.

Både läkare och sjuksköterskor känner ett stort engagemang men ofta också brist på inflytande över den politiskt styrda utformningen av hälso- och sjukvården. För en verksamhetsutveckling med fokus på patienterna krävs att professionerna får ett ökat ansvar att själva utforma organisationen.

Med en ökad mångfald vårdgivare och ett mer decentraliserat resultat- och kostnadsansvar ökar förutsättningarna för kontinuerliga förbättringar av vården. I stället för stora, radikala omorganisationer kan man då få en mjuk anpassning med möjlighet att dra erfarenheter från framgångsrika exempel på verksamhetsnivå.

En viktig förutsättning är då att vårdens finansiärer och beställare – i stället för att ägna sig åt detaljreglering – koncentrerar sig på att tydligare definiera uppdragen och skapa robusta spelregler för vårdgivarna.

För en kunskapsorganisation som sjukvården är ledarskapet av avgörande betydelse, men också att alla medarbetare ges större ansvar, självständighet, inflytande och befogenheter. Arbetet kommer att behöva organiseras både i vårdteam med bredare kompetens och i expertteam för mera avancerade behandlingar.

Ledarna för teamen måste i första hand ha god insikt i den verksamhet som bedrivs. Det är då inte den formella yrkesutbildningen som är avgörande utan främst individens kunskap, kompetens och ledaregenskaper, dvs förmågan att klara uppgiften.

Vem som skall inneha ledarskapet i vården måste således bestämmas på ett flexibelt sätt utifrån varje verksamhets behov. Det viktiga är att valet av ledare grundas på förtroende och tillit från medarbetarna i teamet och verksamhetens ledning.

Denna dialog och samsyn i viktiga sjukvårdspolitiska frågor har ytterligare konkretiserats i en rapport från Vårdförbundet och Läkarförbundet – Bättre samarbete i vården – som i sommar fastställts av organisationernas styrelser. Där utvecklas både problemen och möjligheterna att komma vidare med arbetet att utveckla vårdens kvalitet.

Vid ett möte mellan förbundens presidier i oktober kommer diskussionen

att fortsätta om hur man mer konkret skall arbeta vidare för att uppnå en ökad patientfokusering, ett mer utvecklat teamarbete och en effektivare vårdorganisation. Av rapporten framgår att vi är överens om att arbeta vidare för att uppnå följande förändringar:

- ökad mångfald av vårdgivare,
- ökad tydlighet i uppdragen och klara spelregler för verksamheten,
- ökad flexibilitet avseende verksamhetens organisation,
- tydligare professionellt ledarskap i team och verksamheter,
- mer självständigt verkande team,
- gemensamma patientmål för hela teamet,
- gemensam verksamhetsplanering i teamen,
- gemensam patientdokumentation.

Genom att agera tillsammans i dessa frågor och lämna forna revirstrider bakom sig har Vårdförbundet och Läkarförbundet lagt grunden för att tydliggöra professionernas betydelsefulla roll för hälso- och sjukvårdens förändringsarbete.

Det handlar om att lyfta fram våra yrkeskärars kompetens, engagemang och vilja att ta ett ökat ansvar. Tillsammans kan vi genom ett ökat inflytande både skapa en värdigare arbetsmiljö för oss själva och framför allt en bättre och säkrare vård för våra patienter.

Bernhard Grewin

Bernhard Grewin
ordförande i Läkarförbundet